

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2026-0000468931

Bijlage(n)
1

Datum 14 september 2026
Betreft Voortgang juridische procedures NAM, Shell en ExxonMobil

Met deze brief informeert het kabinet uw Kamer over recente ontwikkelingen in de juridische procedures met de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM), haar aandeelhouders Shell Nederland B.V. (Shell) en ExxonMobil Holding Company Holland LLC (ExxonMobil) of daaraan gelieerde ondernemingen. Op 20 januari 2026 is uw Kamer voor het laatst in algemene zin geïnformeerd over de voortgang van deze procedures.¹ In de brief aan uw Kamer over de stand van zaken van 19 september 2025 is een volledig overzicht van alle lopende juridische procedures opgenomen.²

Bestuursrechtelijke procedures over de heffingen

Op grond van de Tijdelijke wet Groningen (TwG) worden kosten voor de schadeafhandeling en versterkingsoperatie via heffingsbesluiten aan NAM doorbelast. NAM, Shell en ExxonMobil hebben naar aanleiding van deze heffingsbesluiten verschillende bestuursrechtelijke procedures gestart.

Bestuursrechtelijke procedures met NAM

Op 12 juni 2026 heeft de rechtbank Noord-Nederland uitspraak gedaan in de door NAM gestarte beroepsprocedure over de heffingen voor fysieke schade over het derde en vierde kwartaal van 2020. Het beroep over fysieke schade is ongegrond verklaard. Ook deed de rechtbank uitspraak in de beroepsprocedure over de heffingen voor waardedaling over het vierde kwartaal van 2020 en het kalenderjaar 2021.³ Het beroep over waardedaling is gedeeltelijk gegrond verklaard. Uw Kamer is over deze uitspraken afzonderlijk geïnformeerd op 24 juni 2026.⁴

NAM heeft op 20 juli 2026 tegen beide uitspraken hoger beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 21 juli 2026 hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak over waardedaling.

¹ Kamerstukken II 2025/26, 33 529, nr. 1369

² Kamerstukken II 2025/26, 33 529, nr. 1340

³ ECLI:NL:RBNNE:2026:2286 (fysieke schade 2020) en ECLI:NL:RBNNE:2026:2290 (waardedaling 2020/21).

⁴ Kamerstukken II 2025/26, 33 529, nr. 1380

NAM heeft daarnaast op 20 juli 2026 beroep ingesteld tegen de beslissing op bezwaar over het heffingsbesluit fysieke schade over het jaar 2021 bij de rechtbank Noord-Nederland.

Onze referentie
2026-0000468931

Bestuursrechtelijke procedures met Shell en ExxonMobil

Op 14 april 2026 zijn de bezwaren van Shell en ExxonMobil tegen de aan NAM opgelegde heffingsbesluiten niet-ontvankelijk verklaard. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is van oordeel dat zij als aandeelhouders van NAM geen rechtstreeks belang hebben bij deze besluiten. Shell en ExxonMobil hebben hiertegen op 26 mei 2026 beroep ingesteld bij de rechtbank Noord-Nederland.

Het is nog niet bekend wanneer de hiervoor genoemde beroepen en hoger beroepen inhoudelijk worden behandeld.

Arbitrage over het Akkoord op Hoofdlijnen

Shell en ExxonMobil zijn op 7 december 2023 bij het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI) een arbitrageprocedure tegen de Staat gestart over het Akkoord op Hoofdlijnen (AoH) uit 2018 en daarna gemaakte vervolgafspraken. Op 5 juni 2025 hebben Shell en ExxonMobil hun Memorie van Eis ingediend. De Staat heeft op 5 februari 2026 zijn Memorie van Antwoord ingediend.

Documentproductie AoH-arbitrage

Na indiening van de Memorie van Antwoord is de documentproductiefase gestart. Dit is een gebruikelijke fase in arbitrages, waarin partijen over en weer om documenten kunnen verzoeken. Over deze verzoeken heeft het scheidsgerecht beslist en een deel daarvan toegewezen. De Staat, Shell en ExxonMobil hebben deze beslissingen uitgevoerd en documenten aan elkaar verstrekt. De documentproductiefase is daarmee afgerond.

Onder de aan Shell en ExxonMobil verstrekte documenten bevinden zich ook 125⁵ schadedossiers. Het scheidsgerecht heeft de Staat opgedragen deze dossiers te verstrekken. Een vergelijkbare verstrekking heeft eerder plaatsgevonden in de schade-arbitrage tussen de Staat en NAM.⁵ De Staat is gehouden uitvoering te geven aan deze beslissing. De verstrekking vindt plaats binnen de vertrouwelijke context van de arbitrageprocedure en de daarvoor geldende vertrouwelijkheidsregels.

Conform de eerder gehanteerde werkwijze zijn de dossiers voorafgaand aan de verstrekking geanonimiseerd. Daarbij zijn de geldende regels voor de bescherming van persoonsgegevens in acht genomen, waardoor de dossiers voor Shell en ExxonMobil niet tot de betreffende aanvrager te herleiden zijn. De bewoners van de adressen waarop deze dossiers betrekking hebben, zijn hierover inmiddels afzonderlijk per brief geïnformeerd, zoals eerder ook is gebeurd in de schade-arbitrage.

⁵ Zie Kamerstukken II 2022-2023, 33 529, nr. 1172

De volgende stap in deze procedure is het indienen van de memorie van repliek door Shell en ExxonMobil en daaropvolgend de memorie van dupliek door de Staat.

Onze referentie
2026-0000468931

Passende zekerheden

In het Akkoord op Hoofdlijnen is overeengekomen dat Shell en ExxonMobil tot het einde van de gaswinning ongelimiteerde garanties zouden verstrekken voor de betalingsverplichtingen van NAM. Voor de periode daarna zouden zij ter vervanging van de garanties passende zekerheden stellen. Deze dienen als financiële waarborg voor het geval NAM niet aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen.

Partijen verschillen van mening over de invulling van deze afspraak. De Staat heeft daarom in september 2025 het scheidsgerecht in de AoH-arbitrage om een voorlopige voorziening verzocht. De gevraagde voorziening hield in dat de eerder verstrekte ongelimiteerde garanties zouden voortduren totdat in de hoofdzaak over passende zekerheden zou zijn beslist. Daarmee wilde de Staat waarborgen dat ook in de periode tot de uitspraak in de hoofdzaak financiële zekerheid zou bestaan voor het geval NAM niet aan haar betalingsverplichtingen zou kunnen voldoen.

Het scheidsgerecht heeft hierover op 10 juli 2026 vonnis gewezen. Het verzoek van de Staat is daarbij niet toegewezen. In plaats daarvan heeft het scheidsgerecht bepaald dat Shell en ExxonMobil in omvang beperkte garanties dienen te verstrekken. Deze garanties gelden tot uiterlijk 1 juni 2031.

Het vonnis laat de mogelijkheid open voor de Staat om het scheidsgerecht opnieuw te verzoeken Shell en ExxonMobil nadere passende zekerheden te laten stellen, als de omstandigheden daartoe aanleiding geven. Het geschil over passende zekerheden is hiermee niet definitief beslecht en blijft onderdeel van de hoofdzaak in de AoH-arbitrage.

Het vonnis wordt conform de afspraken uit het AoH met betrekking tot de openbaarmaking van vonnissen als bijlage bij deze brief bijgevoegd, waarbij bedrijfsvertrouwelijke informatie en persoonsgegevens zijn gelakt.

Schade- en versterkingsarbitrages

Naast de AoH-arbitrage lopen sinds 2022 bij het NAI twee afzonderlijke arbitrages tussen de Staat en NAM. Deze arbitrages gaan over kosten die destijds op basis van privaatrechtelijke overeenkomsten aan NAM werden doorbelast. De wetgeving voor de doorbelasting van deze kosten was toen nog niet gereed. Om de schadeafhandeling en versterking wel al op afstand van NAM te organiseren, zijn hiervoor privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten.

De schade-arbitrage ziet op de kosten voor de schadeafhandeling in de periode van 2018 tot 1 juli 2020 en de versterkingsarbitrage op de kosten van de versterkingsoperatie in

de periode van 1 januari 2020 tot 1 juli 2023. In de eerste fase van beide arbitrages wordt beoordeeld of deze kosten overeenkomstig de toepasselijke overeenkomsten aan NAM zijn doorbelast. De financiële gevolgen van de uitkomsten van de eerste fase komen zo nodig in een tweede fase van de arbitrage aan de orde.

Onze referentie
2026-0000468931

De vonnissen in beide arbitrages zijn door de betreffende scheidsrechters uitgesteld ten opzichte van de eerder aan uw Kamer gemelde termijnen.⁶ In de versterkingsarbitrage is de actuele verwachting van het scheidsrecht dat het vonnis in de eerste fase uiterlijk op 1 november 2026 volgt. In de schade-arbitrage is het laatste bericht van het scheidsrecht dat het vonnis niet meer in 2026 zal worden gewezen. Voor het einde van dit jaar informeert het scheidsrecht partijen over de nieuwe termijn.

Internationale arbitrages onder het Energiehandvestverdrag

Onder het Energiehandvestverdrag (ECT) lopen afzonderlijke arbitrages van het Belgische ExxonMobil Petroleum & Chemical B.V. (EMPC) en de Britse Shell Public Limited Company (Shell plc) tegen de Nederlandse Staat bij het International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) in Washington.

EMPC heeft op 4 augustus 2026 haar Memorie van Eis ingediend. De Staat bestudeert deze en bereidt de vervolgstappen in de procedure voor. Vanwege de vertrouwelijkheid van de procedure mag niet in openbaarheid inhoudelijk op de Memorie van Eis worden ingegaan.

Shell plc is in december 2025 een ECT-arbitrage gestart. Het scheidsrecht voor deze procedure wordt momenteel samengesteld.

Tot slot

Het kabinet hecht eraan te benadrukken dat de belangen van de inwoners van Groningen en Noord-Drenthe centraal staan. De afhandeling van schade en de versterking van gebouwen gaan onverminderd door, onafhankelijk van het verloop en de uitkomst van deze juridische procedures.

Het kabinet zal uw Kamer blijven informeren over relevante ontwikkelingen in de verschillende procedures. De afgelopen jaren hebben meerdere technische briefings over deze procedures plaatsgevonden. Indien uw Kamer dat wenst, lichten wij deze juridische procedures nader toe in een technische briefing. Daarbij zal, gelet op de procespositie van de Staat, waar nodig vertrouwelijkheid in acht worden genomen.

⁶ Kamerstukken II 2025/26, 33 529, nr. 1369

De Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties,

De Minister van Klimaat en Groene
Groeï,

Onze referentie
2026-0000468931

Pieter Heerma

S. van Veldhoven-van der Meer